تازه‌های اقتصاد
یکشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۳۳

توان ۵۸۵ هزار همتی بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات تکلیفی در ۱۴۰۵

ارقام سهمیه و عملکرد تسهیلات تکلیفی ازدواج، فرزندآوری و اشتغال - هزار میلیارد تومان

سال	ازدواج		فرزندآوری		اشتغال		مجموع		درصد تحقق کل
	سهمیه	عملکرد	سهمیه	عملکرد	سهمیه	عملکرد	سهمیه	عملکرد	
۱۳۹۷	۱۹	۱۵	۰	۰	۲	۰.۷	۲۲	۱۶	۷۱
۱۳۹۸	۲۹	۲۷	۰	۰	۵	۲	۳۴	۲۹	۸۵
۱۳۹۹	۵۰	۴۳	۰	۰	۸	۵	۵۸	۴۸	۸۳
۱۴۰۰	۸۰	۸۰	۰	۰	۳۰	۶	۱۱۰	۸۶	۷۸
۱۴۰۱	۱۳۱	۱۲۳	۷۲	۳۳	۱۰۵	۳۸	۳۰۸	۱۹۵	۶۳
۱۴۰۲	۱۴۴	۱۵۷	۴۶	۴۶	۱۰۰	۶۶	۲۹۰	۲۷۰	۹۳
۱۴۰۳	۱۴۴	۲۰۶	۴۶	۴۸	۱۰۰	۷۵	۲۹۰	۳۲۹	۱۱۳
۹ ماهه ۱۴۰۴	۲۰۰	۱۶۵	۵۳	۳۶	۱۰۰	۷	۳۵۳	۲۰۸	۵۹
مجموع	۷۹۷	۸۱۶	۲۱۷	۱۶۳	۴۵۰	۲۰۰	۱۴۶۵	۱۱۸۱	۸۰

شبکه بانکی کشور از سال ۱۳۹۷ تا پایان آذر ۱۴۰۴ در مجموع یک هزار و ۱۸۱ هزار میلیارد تومان تسهیلات تکلیفی ازدواج، فرزند و اشتغال پرداخت کرده است. طبق محاسبه مرکز پژوهش‌ها، ظرفیت بانک‌ها برای پرداخت این تسهیلات در سال جاری حدود ۵۸۵ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. البته برخی محاسبات هم این توان را حدود ۵۳۰ هزار میلیارد تومان محاسبه کرده‌اند.

با توجه به رشد منابع قرض‌الحسنه پس‌انداز شبکه بانکی و در نظر گرفتن اینکه ۳۰ درصد ظرفیت تسهیلات‌دهی قرض‌الحسنه بانک‌ها به تسهیلات تکلیفی اختصاص پیدا می‌کند، بانک‌ها لازم است بخشی از منابع خود را به صاحبان حساب‌های پس‌انداز اختصاص دهند؛ بنابراین نمی‌توان تمام منابع در اختیار را صرف پرداخت تسهیلات تکلیفی کرد.

بررسی عملکرد شبکه بانکی در ۸ سال گذشته نشان می‌دهد که بانک‌ها بیش از ۸۰ درصد برنامه پیش‌بینی شده در این حوزه را محقق کرده‌اند.

در مدت اشاره شده یعنی از سال ۱۳۹۷ تا پایان آذر ۱۴۰۴؛ در بخش تسهیلات ازدواج بیش از سهمیه تعیین شده، تسهیلات پرداخت شده است. سهمیه‌ای که برای بانک‌ها در این مدت مشخص شده بود ۷۹۷ هزار میلیارد تومان بود، اما بانک‌ها ۸۱۶ هزار میلیارد تومان وام ازدواج پرداخت کرده‌اند.

در بخش فرزندآوری نیز سهمیه مشخص شده ۲۱۷ هزار میلیارد تومان بود که شبکه بانکی ۱۶۳ هزار میلیارد تومان در این بخش تسهیلات اعطا کرده است. همچنین در حوزه اشتغال از ۴۵۰ هزار میلیارد تومان سهمیه تکلیف شده ۲۰۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات داده شده است.

یادداشت روز

چرا با وجود درآمد ارزی بالا، مردم همچنان گرانی را احساس می‌کنند؟

■ آرام رشیدی؛
دستیار رسانه‌ای رئیس کل بانک مرکزی

عباس شاکری، اقتصاددان برجسته نهادگرا، چندی پیش به این نکته اشاره کرد که در دوران جنگ تحمیلی با ۶ میلیارد دلار درآمد ارزی، مردم تورم شدید و گرانی روزمره را حس نمی‌کردند، اما امروز با ۸۰ میلیارد دلار درآمد ارزی و با وجود یکپارچگی نرخ ارز از دی‌ماه ۱۴۰۴، باز هم هر روز نیمی از کالاها گران می‌شوند. این پرسش در نگاه اول تناقض‌آمیز به نظر می‌رسد، اما با بررسی تفاوت‌های ساختاری دو دوره و واقعیت‌های اقتصادی امروز، پاسخ روشن می‌شود.

۱. یکپارچگی نرخ ارز؛ گام مثبت، اما ناکافی

از دی‌ماه ۱۴۰۴، نظام ارزی کشور در مرکز مبادله ارز و طلا در یک تالار واحد یکپارچه شد. بر این اساس، نرخ تالار حواله، مبنای تأمین ارز برای تمامی کالاها و خدمات قرار گرفته و ارز ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی صرفاً به واردات دارو و گندم اختصاص یافت. این اقدام که فاصله نرخ رسمی و بازار آزاد را به‌طور قابل‌توجهی کاهش داده، گامی مهم در جهت شفافیت و کاهش رانت ارزی محسوب می‌شود. با این‌حال، یکپارچگی نرخ ارز به‌تنهایی نمی‌توانست معجزه کند، زیرا ریشه تورم مزمن ایران بسیار عمیق‌تر و ساختاری‌تر است و کارشناسان پیشتر هشدار داده بودند که در نبود سیاست‌های مکمل مانند مهار تورم، کنترل کسری بودجه و مدیریت انتظارات تورمی، هم‌جهت شدن نرخ‌های رسمی با بازار آزاد به‌سرعت در زنجیره قیمت‌گذاری منعکس خواهد شد.

ادامه مطلب را در لینک بخوانید

عارف با حکم پزشکیان رئیس ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی شد

۶ بسته حمایتی برای کسب‌وکارهای آسیب دیده از جنگ تصویب شد

ساعت کاری بانک‌ها از ۲۶ اردیبهشت، از ۷ تا ۱۳ خواهد بود

تازه‌های اقتصاد
یکشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۳۳

سه‌شنبه سرنوشت‌ساز بورس

پس از گذشت ۷۷ روز از آغاز جنگ تحمیلی سوم و در شرایطی که بازار سرمایه برای مدت طولانی در وضعیت تعطیلی قرار داشت، سرانجام اعلام شده است که بورس از روز سه‌شنبه ۲۹ اردیبهشت بازگشایی خواهد شد. این خبر در حالی منتشر می‌شود که طی هفته‌های گذشته، درخواست سهامداران و فعالان بازار سرمایه برای بازگشایی هرچه سریع‌تر بازار به‌طور مداوم افزایش یافته بود و در عین حال، ابهام درباره زمان و نحوه بازگشایی، نگرانی‌ها را در میان فعالان بازار بیشتر کرده بود. حالا، اما با مشخص شدن زمان بازگشایی، پرسش اصلی این است که بازار در چه شرایطی وارد فاز جدید معاملات می‌شود و دولت و نهادهای تصمیم‌گیر چه تمهیداتی برای جلوگیری از شوک قیمتی و ریزش شدید بازار در نظر گرفته‌اند.

در همین باره، یکی از مهم‌ترین الزامات پیش از بازگشایی بازار، شفاف‌سازی کامل شرکت‌های بورسی درباره آثار جنگ بر فعالیت آنهاست. شرکت‌ها باید به روشنی اعلام کنند که در این مدت چه میزان از تولید، تأمین مواد اولیه، روند فروش، شبکه توزیع و زیرساخت‌های عملیاتی آنها تحت تأثیر قرار گرفته و آیا واحدهای تولیدی یا دارایی‌های مهم آنها دچار آسیب شده‌اند یا خیر. چنین افشاگری‌هایی می‌تواند به سهامداران خرد و معامله‌گران کمک کند تا بر اساس اطلاعات واقعی و نه بر پایه شایعات یا برآوردهای نادرست تصمیم بگیرند، چرا که هرگونه ابهام در این زمینه می‌تواند به محاسبات اشتباه، رفتارهای هیجانی و فشار فروش سنگین در روزهای ابتدایی بازگشایی منجر شود.

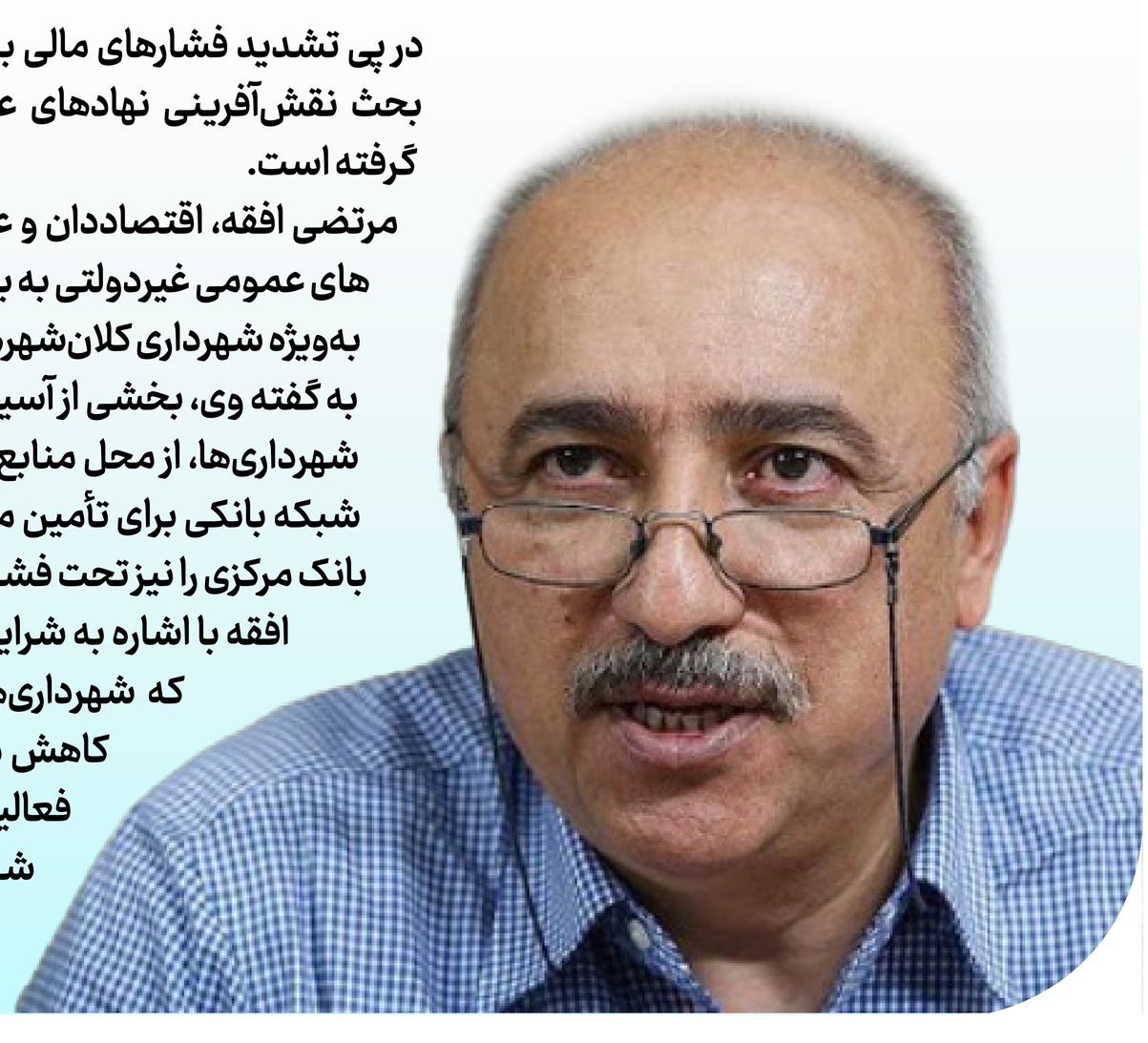
از سوی دیگر، هم‌زمان با بازگشایی بازار، لازم است ابزارها و روش‌های حمایت از بازار سرمایه نیز به‌صورت شفاف برای عموم مردم توضیح داده شود. اگر سرمایه‌گذاران بدانند که چه سازوکارهایی برای حمایت از بازار وجود دارد، چه نهادهایی در این فرایند نقش دارند و منابع حمایتی چگونه و تحت چه شرایطی به کار گرفته می‌شوند، اعتماد بیشتری برای ورود یا ماندن در بازار خواهند داشت.

■ آیا بانک‌ها می‌توانند ناجی بورس شوند؟

در مقطع حساس کنونی که بازار سرمایه خود را برای بازگشایی آماده می‌کند، نگاه تحلیل‌گران و سهامداران بیش از هر زمان دیگری به توان مالی بانک‌ها دوخته شده است؛ چرا که نظام بانکی با برخورداری از منابع نقدینگی گسترده، به‌لحاظ تئوریک اصلی‌ترین پتانسیل برای تثبیت بازار و ایفای نقش به‌عنوان خریدار بزرگ را داراست. با این حال، ورود عملیاتی بانک‌ها به بورس فراتر از یک تصمیم مدیریتی ساده، با گره‌های قانونی و نظارتی پیچیده‌ای روبه‌روست که عملاً دست وبال آنها را برای مداخله گسترده بسته است.

مرتضی افقه، اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه اهواز:

وابستگی نهادهای عمومی غیردولتی به سیستم بانکی کاهش یابد

در پی تشدید فشارهای مالی بر دولت و شبکه بانکی برای جبران خسارات و بازسازی واحدهای آسیب‌دیده، بحث نقش‌آفرینی نهادهای عمومی غیردولتی در استفاده از منابع داخلی خود دوباره مورد توجه قرار گرفته است.

مرتضی افقه، اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه اهواز، در این زمینه، به ضرورت کاهش اتکای نهاد های عمومی غیردولتی به بودجه دولت و سیستم بانکی و همچنین اصلاح ساختار هزینه‌ای شهرداری‌ها، به‌ویژه شهرداری کلان‌شهرها، اشاره می‌کند.

به گفته وی، بخشی از آسیب‌های واردشده به واحدهای وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی، از جمله شهرداری‌ها، از محل منابع داخلی همین نهادها قابل جبران است. اتکای بیش از حد به بودجه دولت یا شبکه بانکی برای تأمین مالی بازسازی‌ها، بار اضافه‌ای بر دوش دولت می‌گذارد و به‌صورت غیرمستقیم بانک مرکزی را نیز تحت فشار قرار می‌دهد.

افقه با اشاره به شرایط فعلی اقتصاد و کاهش درآمدهای شهری، می‌گوید البته باید در نظر داشت که شهرداری‌ها نیز مانند سایر بخش‌ها از آسیب‌های اقتصادی اخیر مصون نمانده‌اند؛ کاهش درآمد شهروندان، ریزش نیروی کار، افت درآمدهای ناشی از عوارض و کاهش فعالیت بنگاه‌ها، همگی موجب شده‌اند شهرداری‌ها نیز با محدودیت منابع مواجه شوند.

تازه‌های اقتصاد
یکشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۳۳

فرصتی برای بازتعریف نقش دولت در اقتصاد

بخش خصوصی باید میدان‌دار اصلی بازسازی باشد

خسارات ناشی از حملات اخیر به زیرساخت‌های حیاتی، بازسازی سریع صنایع کلیدی را به اولویت نخست حکمرانی اقتصادی کشور تبدیل کرده است. در حالی که ارزیابی ابعاد آسیب در بخش‌های راهبردی نظیر انرژی، فولاد و پتروشیمی ادامه دارد، روشن است که تکیه صرف بر بودجه دولتی به‌دلیل محدودیت منابع و فشار بر بودجه عمومی، به‌تنهایی راهگشا نخواهد بود. در این فضا، بخش خصوصی با برخورداری از چابکی و توان تأمین مالی، به‌عنوان پیشران اصلی احیای تولید شناخته می‌شود که ورود آن، به‌ویژه در حوزه صنایع کوچک و متوسط، می‌تواند از تعمیق رکود و افزایش بیکاری جلوگیری کند.

در همین راستا، تشکل‌های اقتصادی و اتاق‌های بازرگانی با ارائه پیشنهادهای عملیاتی در حوزه‌های مالیاتی و تجاری، آمادگی خود را برای مشارکت در این مسیر اعلام کرده‌اند. به‌ویژه در صنعت فولاد، حضور مؤثر بخش خصوصی می‌تواند مانع از تسری بحران به صنایع پایین‌دستی و جهش قیمت‌ها شود.

با این حال، تحقق این مشارکت مستلزم رفع موانعی همچون اختلال در زنجیره تأمین، نااطمینانی‌های اقتصادی و بروکراسی‌های اداری است. کارشناسان تأکید دارند که دولت باید با کاهش تصدی‌گری و ایجاد بسترهای حقوقی امن، از جمله تضمین بازگشت سرمایه و ثبات مقررات، انگیزه لازم را برای سرمایه‌گذاران فراهم کند.

اگرچه این حملات خسارات سنگینی بر پیکره اقتصاد وارد کرده، اما فرصتی برای بازتعریف نقش بخش خصوصی و بهره‌گیری از مدل‌های مشارکت عمومی-خصوصی ایجاد کرده است. تجربه جهانی نشان می‌دهد که واگذاری فرایند بازسازی به بخش غیردولتی، نه‌تنها سرعت احیای زیرساخت‌ها را افزایش می‌دهد، بلکه با نوسازی فناوری در صنایع آسیب‌دیده، تاب‌آوری اقتصاد ایران را در بلندمدت ارتقا خواهد بخشید. از این رو، حمایت هدفمند دولت و هدایت هوشمندانه منابع بانکی به سمت تولید، کلیدی‌ترین ابزار برای عبور از وضعیت فعلی و بازگشت به مسیر رشد محسوب می‌شود.

بانک‌ها چگونه با حملات سایبری مقابله کردند؟

غلامحسن احمدی، کارشناس پولی و بانکی، عملکرد شبکه بانکی کشور در طی جنگ ۴۰ روزه اخیر را قابل قبول ارزیابی کرد و گفت: آمادگی قبلی بانک‌ها در قالب کمیته‌های بحران و طراحی سناریوهای مختلف باعث شد خدمات بانکی حتی در شرایط دشوار نیز بدون وقفه ادامه یابد.

وی با اشاره به برنامه‌ریزی‌های قبلی در نظام بانکی اظهار کرد: بانک‌ها از قبل در کمیته‌های بحران خود سناریوهای مختلف را پیش‌بینی کرده بودند و برای هرکدام از این شرایط، راهکارهایی در حوزه خدمت‌رسانی در نظر گرفته بودند. به همین دلیل در این بحران نیز شبکه بانکی توانست در شرایط سخت جسمی و روحی کارکنان، خدمات خود را ادامه دهد.

احمدی افزود: در حوزه تأمین مالی نیز اقدامات قابل توجهی انجام شد. بانک مرکزی با استفاده از ابزارهایی مانند عملیات ریپو و اتخاذ سیاست‌های پولی انبساطی، منابعی را در اختیار بانک‌ها قرار داد تا بتوانند از بخش تولید حمایت کنند. به گفته او، برای نمونه بانک اقتصاد نوین در اسفندماه یکی از بالاترین میزان‌های پرداخت تسهیلات خود را در جهت حمایت از بخش تولید ثبت کرد.

از نفتکش‌ها تا کلاس‌های درس

ردپای هرمز در اقتصاد آمریکا

تنگه هرمز تنها یک گذرگاه دریایی در خلیج فارس نیست؛ این آبراه باریک میان ایران و عمان یکی از مهم‌ترین شریان‌های انتقال انرژی در جهان به شمار می‌رود. بخش بزرگی از نفت و گاز مایع صادراتی خاورمیانه از این مسیر عبور می‌کند و هرگونه اختلال در آن می‌تواند به سرعت قیمت انرژی را در بازارهای جهانی افزایش دهد. تجربه بحران‌های اخیر نشان می‌دهد که اثرات چنین شوکی تنها محدود به بازار نفت نمی‌ماند و به سرعت به بخش‌های مختلف اقتصاد جهانی منتقل می‌شود. گزارش اخیر خبرگزاری رویترز درباره افزایش شدید هزینه سوخت در مدارس آمریکا نمونه‌ای روشن از این واقعیت است؛ نمونه‌ای که نشان می‌دهد بحران انرژی چگونه می‌تواند حتی بخش‌های اجتماعی و خدماتی اقتصاد ایالات متحده را نیز تحت تأثیر قرار دهد. در چنین شرایطی افزایش هزینه سوخت در مدارس آمریکا که در گزارش رویترز منعکس شده، تنها یک نمونه از پیامدهای گسترده بحران انرژی در جهان است. تنگه هرمز یکی از مهم‌ترین گلوگاه های انرژی جهان محسوب می‌شود و هرگونه اختلال در آن می‌تواند زنجیره ای از اثرات اقتصادی را در سراسر جهان ایجاد کند.

برای اقتصاد آمریکا این تأثیرات تنها در بازار نفت یا بنزین خلاصه نمی‌شود؛ بلکه می‌تواند از بودجه مدارس و خدمات شهری تا نرخ تورم، قدرت خرید خانوارها و حتی معادلات سیاسی داخلی این کشور را تحت تأثیر قرار دهد.

ویدیو

حراج یکصد و چهل و هفتم ۲۹ اردیبهشت برگزار می‌شود

چه کسانی می‌توانند در حراج شمش طلا شرکت کنند؟

حراج شمش طلا در مرکز مبادله به دو شیوه خرد و عمده برگزار می‌شود. بر اساس دستورالعمل این مرکز، فروشندگان عمده شمش طلا، تولیدکنندگان و سازندگان فعال مصنوعات طلا، خرده‌فروشان طلای آبشده و سکوهای برخط فروش طلای آب شده و مصنوعات طلا و جواهر، چهار گروهی هستند که مجاز به خرید شمش طلا هستند.

متقاضیانی که در گروه‌های چهارگانه یادشده قرار دارند، می‌توانند در حراج خرد حداقل یک و حداکثر پنج قطعه شمش طلای یک کیلوگرمی خریداری کنند. همچنین سقف خرید عمده در هر هفته تقویمی، ۲۰ قطعه شمش طلای استاندارد تعیین شده است.

بر اساس شیوه‌نامه مرکز مبادله ایران، هر خریدار در طول یک هفته تقویمی مجاز به خرید حداکثر ۲۵ قطعه شمش طلا از این مرکز است.

